

Vintervedligehold - del 2

Hermed bringes anden del af artiklen om vintervedligehold, der blev påbegyndt i Mit Hus nr. 2024-04. Denne gang er fokus på de private fællesveje.

Private fællesveje

Alt for mange personer tror, at hvis bare der er en grundejerforening i området, er det automatisk foreningens ansvar at sørge for vintervedligeholdelsen. Den indstilling holder bare ikke, for det kommer an på, hvad foreningens formål er.

Hvem har ansvaret

Udgangspunktet i Lov om private fællesveje er, at det er ejerne af de tilstødende ejendomme, der har pligten.

Foreningers pligt til at forestå f.eks. vintervedligeholdelse på medlemmernes vegne ses typisk i foreninger, der er dannet på baggrund af lokalplan/tinglyste dokumenter. For at finde omfanget af en forenings formål, er man derfor nødt til at se på, hvad der måtte stå om emnet i de dokumenter, der ligger til grund for foreningens dannelse.

Mange foreninger, der ikke har en formel forpligtelse, forestår alligevel én eller anden form for intern vinterordning i større eller mindre omfang. I sådanne tilfælde må bestyrelsen søge for at sikre sig, at medlemmerne er fuldt klar over, at dette skal ses som en "serviceordning", og at det fortsat er medlemmerne selv, der har det formelle overordnede ansvar (idet de jo kan dække deres respektive ansvar gennem deres private forsikringer).

Når en juridisk enhed (grundejerforeningen) skal have udført en opgave af denne karakter, er den nødt til at købe sig til opgaveløsningen. Set i forhold til vintervedligeholdelse, vil det typisk være en aftale med en entreprenør. Men man skal være opmærksom på, at entreprenøren typisk først klarer samme opgaver for kommunen, og så sidenhen (på et eller andet tidspunkt) løser opgaver for øvrige kunder. Dermed kan det normalt ikke af entreprenøren tilsikres, at retspraksis krav til tidskrav kan opfyldes. Vi har således heller ikke indtil dato set eksempler på entreprenører, der påtager sig det overordnede ansvar fra foreningerne. Husk i øvrigt at tilsikre, at den pågældende entreprenør har forsikring, der dækker evt. skader på omgivelserne som følge af dennes udførelse af entreprisen.

Hvis entreprenøren således ikke lige har tid nok, må grundejeren selv drage omsorg for for nøden indsats eller - hvis det går galt - må husejerens forsikringer i givet fald holde for.

Hvis foreningen ikke er pålagt opgaven med vintervedligehold, er det Privatvejslovens almindelige regler, der gælder.

Vintervedligeholdelse og renholdelse (uddrag af kapitel 12 i Privatvejsloven)

§ 79. Kommunalbestyrelsen kan efter forhandling med politiet bestemme, at ejerne af de ejendomme, der grænser til en privat fællesvej, og som har vejret, skal rydde vejen for sne, træffe foranstaltninger mod glat føre på vejen og renholde vejen på den del af vejen,

som ligger nærmest ejendommen.

Stk. 2. Bestemmelserne fastsættes for et nærmere angivet område.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal offentliggøre beslutninger truffet efter stk. 1.

Grundejernes pligter Snerydning

§ 80. Grundejerne skal rydde færdselsarealer for sne snarest muligt efter snefald. Pladsen omkring brandhaner og installationer til trafikregulering skal altid holdes ryddet for sne.

Stk. 2. Uanset om grundejerne har pligt til at rydde sne på fortov og kørebane, jf. § 79, skal grundejerne rydde trapper til deres ejendomme for sne.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan efter forhandling med politiet fastsætte nærmere bestemmelser om snerydningens udførelse, herunder om tidspunkter for snerydningen og om placering af snebunker.

Glatførebekæmpelse

§ 81. Grundejerne skal snarest muligt efter førets indtræden strø grus, sand el.lign. på færdselsarealet.

Stk. 2. Uanset om grundejerne har pligt til at træffe foranstaltninger mod glat føre på fortov og kørebane, jf. § 79, skal grundejerne glatførebekæmpe på trapper til deres ejendomme.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan efter forhandling med politiet fastsætte nærmere bestemmelser om glatførebekæmpelsens udførelse, herunder om tidspunkter for

Fortsættes på næste side >>

glatførebekæmpelsen og om, med hvilke midler glatførebekæmpelsen må udføres.

Som det fremgår af ovenstående, er der efter Privatvejsloven to umiddelbare krav, der skal opfyldes, i forhold til om man kan pålægges pligt til vintervedligeholdelse af privat fællesvej/fællessti.

Det første er, om ejendommen "grænser til" – altså ligger ud til den pågældende private fællesvej. Dette er et direkte synbart forhold. Som det fremgår af figur 3 og 4 er det uden betydning, om der er en etableret adgang til ejendommen eller ej fra den pågældende vej/sti.

Det andet er, om ejendommen har "vejret". En "vejret" er den ret, som den til enhver tid værende ejer af en ejendom har over en privat fællesvej til at benytte vejen som færdselsareal for ejendommen. Den, der har en vejret, siges at være er vejberettiget.

Jf. Vejdirektoratet tager privatvejsloven udgangspunkt i, at en tilstødende ejendom i byzone må formodes også at have vejret. Om det så holder i alle tilfælde, er nok et godt spørgsmål, men den, der måtte ønske at påberåbe sig ikke har have "vejret" skal selv kunne bevise dette.

At man har en sådan bevisbyrde kan gøre det meget vanskeligt at løfte byrden.

Vær opmærksom på de gentagne henvisninger til, at kommunen kan fastsætte nærmere bestemmelser for indsatsen mv.

Det er således at anbefale, at man kigger forbi den lokale kommunes hjemmeside og læser nærmere om dette.

Erstatningsansvar

Vejdirektoratet har i en udtalelse (21/05285) forholdt sig til spørgsmålet om risiko for erstatningsansvar, hvis man alene følger kommunens klassifikation af vejene i forhold til vintervedligeholdelse. F.eks. vil klasse IV veje typisk sjældent blive ryddet.

Hertil bemærker vejdirektoratet følgende:

"Erstatningskrav skal vurderes efter dansk rets almindelige ulovbestemte erstatningsregel, der kaldes culpereglen. Det er kun domstolene, der kan afgøre en erstatningsretlig uenighed. Da sådanne erstatningsspørgsmål ikke er reguleret i vejlovgivningen, kan Vejdirektoratet ikke udtale sig nærmere om grundlaget for at ifalde erstatningsansvar for manglende eller mangelfuldt udført vintervedligeholdelse."

Men videre...

"Hvis de vedligeholdelsesforpligtede ikke sørger for, at vejen er i god og forsvarlig stand, og dette er årsag til et uheld, risikerer de vedligeholdelsesforpligtede at blive erstatningsansvarlig for skaderne ved uheldet."

Det er dog kun domstolene, som kan afgøre, om en vej har været i så dårlig stand (herunder vintervedligeholdt), at de vedligeholdelsesforpligtede ifalder erstatningsansvar for en konkret skade, der sker på vejarealet."

Det skal her bemærkes, at det altid vil være en konkret vurdering om der er handlet ansvarpådragende i den pågældende situation. Et erstatningsansvar er således ikke

i sig selv udelukket, blot fordi der er foretaget snerydning m.v. i henhold til kommunens regulativ."

Dette må, som vi læser det, siges at være tæt på et "med-livrem-og-seler-ikke-svar", der tørrer answeret for en endelig afklaring helt og aldeles af på domstolene.

Når dette så er sagt, har domstolene hidtil typisk været tilbageholdende med at lade kommunerne ifalde erstatningsansvar, når kommunerne ellers lever op til indholdet af deres egne klassifikationer.

I PL's optik giver det ikke meget mening, at en privat fællesvej er bedre vintervedligeholdt end de omgivende offentlige veje, men der er "logik" og så er der vel "logik".

PL vurderer, at hvis man overholder kommunens vintervedligeholdelsesregulativ for ens lokalområde, må det være svært at ifalde erstatningsansvar.

Fair – ikke fair

Der er intet i Privatvejslovens regler, der forudsætter et lighedsprincip mellem ejere af tilstødende ejendomme. Nogle ejendomme har en kort facade mod vejen, mens andre har en lang facade. Nogle skovler dermed lidt sne, mens andre skovler meget. Der er heller intet i loven, der taler imod, at en ejendom kan have forpligtelse såvel mod offentlig vej som mod privat fællesvej, mens andre f.eks. alene har mod en privat fællesvej eller alene mod offentlig vej.

Hvor en grundejerforening måtte eje et grønt fællesareal, der støder ud til en privat fællesvej,

har foreningen en forpligtelse til vintervedligeholdelse af fortov/vejbane, der ligger ud for arealet - uanset foreningen ellers ikke måtte have en overordnet forpligtelse til at vintervedligeholde de private fællesveje i området i deres helhed på medlemmernes vegne. Hvis dette er tilfældet må grundejerforeningen derfor sikre sig at have fornødne forsikringer og drage omsorg for, at udførelsen løftes bedst muligt.

Såfremt foreningen kun har vedligeholdelsesforpligtelse til det grønne areal, men hvor dette har en anden ejer, er det ejeren af grønne areal, der må træffe de nødvendige foranstaltninger mv. (med mindre foreningen har det overordnede ansvar på medlemmernes vegne).

Kort version

For grundejere der bor ud til *private fællesveje/fællesstier*, skal der som udgangspunkt ryddes efter følgende regler:

- ansvaret gælder typisk ud til vejmidte i grundens længde mod vej/sti
- sne skal ryddes snarest muligt efter snefald
- der skal glatførebekæmpes, ved snarest muligt efter førets indtræden at gruse eller på anden måde sikre, at færdselsarealet ikke er glat
- ansvar gælder typisk i tidsrummet kl. 7-22 (søn- og helligdage 8-22)
- kommunen kan have fastsat nærmere lokale bestemmelser for vintervedligeholdelse og udførelse af denne.

Forsikring

Hvis det er den enkelte husejer, der selv har det overordnede ansvar, tilrådes det, at man sikrer sig, at ens forsikringselskab også dækker dette ansvar helt ud til vejmidte. Der er tidligere set eksempler på forsikringselskaber, der åbenbart ikke tænker længere end "fortov" og det er jo lidt utilstrækkeligt, hvis man også har ansvar for vejbanen.

Hvis det derimod er grundejerforeningen, der har ansvaret, bør denne sørge for at have tegnet erhvervsansvarsforsikring (hvilket netop er et element i PL's kollektive forsikringspakke).

Ferier og ansvar

"Ude-af-syne-ude-af-sind" er IKKE lige med "uden-ansvar". Påtænker man derfor at tage på ferie, er man nødt til at få en ordning på plads omkring vintervedligeholdelsen, inden man tager af sted. Dette kan så måske være med ens meget venlige nabo, der alligevel er ude at rydde egne ansvarsområder, men ellers må man betale sig fra opgaven.

Dette gælder uanset om ens ansvar er i forhold til offentlig vej eller privat fællesvej.

Privat ulykkesforsikring

Med tanke på, at det som følge af klassifikationssystemet af veje aldrig kan tilsikres, at alle områder er (eller skal være) fuldt ryddes for sne og saltet/gruset, bør man som privatperson kraftigt overveje at have en privat ulykkesforsikring, der kan give nogen dækning, såfremt uheldet er ude, når man færdes på veje og stier.

Man skal huske på, at man ikke får erstatning blot fordi, man er kommet til skade eller "det er synd for den skadelidte". Der skal kunne godtgøres et egentligt erstatningsansvar hos en modpart, for at man kan opnå en erstatning, og hvis modparten ellers har opfyldt kravene for vintervedligeholdelse, så er dette nok svært.

Man skal heller ikke gøre sig håb om at komme igennem med et erstatningskrav, hvis man f.eks. færdes udenfor i snevejr, snestorm, på et skævt tidspunkt af døgnet el.lign., idet sne jo først skal ryddes efter snefald og kun indenfor bestemte tidsrum. Færdes man alligevel, er på det på egen risiko.